

6. Odpoveď ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky Erika Tomáša na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Veroniky Šrobovej podanú 21. júna 2024 vo veci systémových opatrení pomoci týraným ženám a ich deťom

Erik Tomáš

minister

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Bratislava 19. júna 2024

Číslo: 11728/2024 -M_ORRRP

Vážená pani poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky,

v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a rokovacím poriadkom Národnej rady Slovenskej republiky ste mi zaslali interpeláciu, predmetom ktorej boli otázky týkajúce sa systémových opatrení pomoci týraným ženám a ich deťom .

V interpelácii uvádzate, že štát roky prehliadal pomoc týraným ženám a ich deťom a že sa roky spoliehal na mimovládne organizácie. Uvedené nezodpovedá celkom skutočnosti a preto pre komplexnosť uvádzam, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky venuje zvýšenú pozornosť problematike násilia páchaného na ženách. V prvom rade treba povedať, že koordinované riešenie všetkých foriem násilia na ženách na vnútroštátnej úrovni zastrešuje Národný akčný plán pre prevenciu a elimináciu násilia na ženách na roky 2022 – 2027, ktorý definuje štyri prioritné oblasti, ktoré sa zameriavajú na prevenciu násilia, ochranu žien zažívajúcich násilie a ich detí, efektívne postihovanie násilia a koordinovaný prístup založený na poznatkoch. V rámci jednotlivých prioritných oblastí boli naplánované konkrétne úlohy prispievajúce k zlepšeniu situácie v oblasti násilia na ženách. V súvislosti s vašim konštatovaním že sa štát spolieha na mimovládne organizácie by som chcel uviesť, že základné financovanie týchto zariadení núdzového bývania resp. bezpečných ženských domov je zabezpečené v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v pôsobnosti vyšších územných celkov. Tieto služby poskytujú aj neverejní poskytovatelia, ktorí sú však registrovanými alebo akreditovanými poskytovateľmi v zmysle zákona. Výška finančného príspevku na miesto v zariadení núdzového bývania na mesiac sa od júla 2023 mimoriadne zvýšila zo sumy 250 eur na 292 eur. Zároveň by som chcel pripomenúť, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny v záujme zlepšenia služieb pre ženy zažívajúce násilie pripravilo novelu zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách ktorým poskytne organizáciám ďalšie finančné prostriedky na mzdu alebo plat zamestnanca, na služby spojené s realizáciou aktivít, nájomné ale aj na právne služby, psychologické poradenstvo, pedagogické poradenstvo,

špeciálnopedagogické poradenstvo, psychoterapiu alebo podporné terapie pre fyzickú osobu z cieľovej skupiny.

Rezort práce skrz Inštitútu pre výskum práce a rodiny zabezpečuje činnosť Národnej linky pre ženy zažívajúcej násilie, ktorá je službou krízovej pomoci a je poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií. Koordinačno-metodické centrum pre prevenciu násilia na ženách v rámci Inštitútu pre výskum pre práce a rodiny iniciovalo aj vznik regionálnych pracovných skupín zložených z expertov a expertiek, relevantných inštitúcií a mimovládnych organizácií, ktoré vytvorili spoločnými silami návrhy regionálnych akčných plánov pre jednotlivé regióny v SR. Plány vychádzajú zo skutočných potrieb regiónov a sú v súlade s operačnými cieľmi Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách.

Zlepšenie ochrany detí pred násilím MPSVR podporuje prostredníctvom Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násilia na deťoch, ktoré koordinuje štátnu politiku v tejto oblasti. Kľúčovými strategickými materiálmi sú Národná koncepcia ochrany detí v digitálnom priestore a Národná stratégia detstvo bez násilia pre všetky deti. Úlohy obsiahnuté v týchto materiáloch sú multisektorové, multirezortné a multidisciplinárne. Na ich plnení sa podieľajú relevantné rezorty, iné orgány štátnej správy, mimovládne organizácie a výskumné inštitúcie. Výsledkom takejto spolupráce je napríklad založenie Centra bezpečného internetu a zapojenie sa do medzinárodnej siete INHOPE, ktorá na medzinárodnej úrovni bojuje proti materiálom zobrazujúcim sexuálne zneužívanie detí (v spolupráci s MVO), podpora Národných liniek pomoci pre deti v ohrození – Viac ako nick, podpora Linky pre ženy zažívajúce násilie a Linky pre podporu duševného zdravia, tiež vytvorenie mechanizmu podpory pre linky pomoci zriaďované mimovládnymi organizáciami (aktuálne je otvorená výzva na MPSVR), ktorý smeruje k legislatíve, tiež zapojenie sa do medzinárodnej siete COPE, ktorá podporuje záujmy a práva detí odsúdených. Aktuálne ma multirezortnej úrovni prebieha príprava výstavby Domov komplexnej pomoci pre deti (orig. Barnahus) , ktoré zažili násilie – aby vyšetrowanie trestných činov bolo bez sekundárnej viktimizácie a aby bolo pre dieťa v tak zraniteľnej situácii čo najmenej bolestivé.

Na regionálnej úrovni pôsobia koordinátori ochrany detí pred násilím, ich úlohou je podporiť spoluprácu a sieťovanie, zlepšenie a výmenu informácií medzi relevantnými inštitúciami a tiež multidisciplinárne vzdelávanie v oblasti ochrany detí pred násilím a organizácia preventívnych a osvetových aktivít v tejto oblasti.

Dovoľte mi pripomenúť Vám, že v programovom vyhlásení vlády SR na roky 2023 – 2027 sme si ako strednodobú prioritu určili, že budeme presadzovať také zmeny, ktoré povedú k zlepšeniu ochrany žien a detí pred domácim násilím, efektívnemu stíhaniu a sankcionovaniu páchatel'ov násilia voči deťom, páchatel'ov sexuálneho vykorisťovania a obťažovania, vrátane postihu skutkov v online priestore. Zároveň sme si aj v dlhodobých prioritách určili, že vláda zabezpečí podmienky pre koordináciu všetkých štátnych zložiek i neštátnych partnerov pri predchádzaní a riešení situácií násilia páchaného na deťoch, ženách a iných zraniteľných skupinách.

V súvislosti s vašou otázkou systémových opatrení pomoci týraným ženám a ich deťom by som Vás chcel informovať a ubezpečiť, že s Ministerstvom spravodlivosti intenzívne riešime otázku zdieľanej kompetencie v oblasti prevencie a eliminácie násilia. Na pôde ministerstva práce sa uskutočnilo už niekoľko stretnutí na úrovni štátnych tajomníkov, na ktorých hľadáme spôsob a možnosti podpory a ochrany pre ženy zažívajúce násilie a ich deti.

S úctou

v. z. ka l -

Vážená pani
Veronika Šrobová
poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky

Na vedomie
podpredseda Národnej rady Slovenskej republiky
Bratislava